

Sygnatura akt III U 931/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 19-03-2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Anna Walczak- Sarnowska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Lila Andrzejewska

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 10-03-2015r. w Koninie

sprawy **I. C.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o emeryturę nauczycielską

na skutek odwołania **I. C.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 13-08-2014r. znak: (...)

I. Oddala odwołanie

II. Zasadza od odwołującej na rzecz pozwanego kwotę 60 zł - tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego .

Sygnatura akt III U 931/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 13.08.2014 r. znak : (...) odmówił I. C. prawa do emerytury opartej na przepisach art. 46 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy z 26.01.1982 r. Karty Nauczyciela, gdyż wnioskodawczyni zgłosiła wniosek o przyznanie emerytury w dniu osiągnięcia przez nią podwyższonego wieku emerytalnego (60 lat i 5 miesięcy), który I. C. ukończyła w dniu (...)

Odwołanie od decyzji złożyła I. C., nie zgadzając się z odmową decyzją w tej sprawie. Wskazując, że zgłoszenie formalnego wniosku o przedmiotową emeryturę i rozwiązanie stosunku pracy zostało dokonane w obowiązujących terminach. Podała, że w dniu 16.04.2014 r. złożyła w ZUS wniosek o emeryturę

z tytułu pracy w warunkach szkodliwych oraz o emeryturę nauczycielską i decyzją znak : (...) organ rentowy przyznał emeryturę z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach zawieszając jej wypłatę z powodu kontynuowania zatrudnienia, natomiast odmówiono emerytury w oparciu o przepisy Karty Nauczyciela z uwagi na pozostawanie w stosunku pracy. Odwołująca podała,

że w uzupełnieniu wcześniej złożonego wniosku przedłożyła w ZUS informację potwierdzającą rozwiązanie umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą z dniem 19.07.2014 r. Wskazała, że świadectwo pracy otrzymała w dniu 19.07.2014 r.

i dostarczyła je do ZUS w najbliższym możliwym terminie tj. (...). Zaznaczyła, że wniosek z dnia (...) został dodatkowo złożony w wyniku sugestii pracownika ZUS przyjmującego świadectwo pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podano, że wniosek o emeryturę przysługującą w obniżonym wieku emerytalnym należy złożyć nie później niż przed ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego. Zgłoszenie natomiast wniosku w dniu osiągnięcia wieku emerytalnego lub później nie daje podstaw do przyznania prawa do emerytury wcześniejszej z art. 88 Karty Nauczyciela.

Sąd ustalił i zważył, co następuje :

I. C. urodziła się w dniu (...) W dniu 16.04.2014 r. dyrekcja Zespołu Szkół Technicznych w K. złożyła wnioski o przyznanie I. C. emerytury na podstawie art. 88 ustawy z 26.01.1982 r. – Karta Nauczyciela oraz o przyznanie odwołującej emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Do wniosków zostały dołączone dokumenty związane z zatrudnieniem I. C.

w Zespole Szkół Technicznych w K. w tym m.in. zaświadczenie o przebiegu kariery zawodowej z którego wynika, że I. C. jest zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy od 1.09.1976 r. w Zespole Szkół Technicznych w K. i od 1.09.1976 r. do 31.09.1991 r. pracowała jako nauczyciel a od dnia 1.09.1991 r. do dnia wydania zaświadczenia (tj. do dnia 15.04.2014 r.) i nadal zajmuje stanowisko wicedyrektora.

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego organ rentowy ustalił, że I. C. posiada okres składkowy i nieskładkowy w łącznym wymiarze 36 lat, 3 miesiące i 4 dni i decyzją z dnia 6.05.2014 r. znak : (...) organ rentowy odmówił I. C. przyznania emerytury opartej na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela, gdyż pozostawała ona nadal w stosunku pracy.

Rozpoznając natomiast wniosek o przyznanie emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych organ rentowy ustalił, że odwołująca legitymuje się wymaganym wiekiem oraz okresem składkowym i nieskładkowym, w tym wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych wobec czego decyzją z dnia 6.05.2014 r. znak : (...) przyznano I. C. emeryturę od 1.04.2014 r., której wypłata została zawieszona z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia.

W dniu 30 maja 2014 r. odwołująca przedłożyła do organu rentowego pismo w którym poinformowała, że w dniu 19 maja 2014 r. Zespół Szkół Technicznych w K. rozwiąże z nią stosunek pracy z dniem 19 lipca 2014 r. Odwołująca podała przy tym, że świadectwo pracy zostanie doręczone niezwłocznie po ustaniu zatrudnienia. W odpowiedzi organ rentowy pismem z dnia 9.06.2014 r. poinformował odwołującą, że przyznanie emerytury oraz podjęcie i wypłata świadczenia korzystniejszego nastąpi po przedłożeniu przez I. C. formalnego wniosku w powyższej sprawie razem ze świadectwem pracy potwierdzającym rozwiązanie stosunku pracy.

W dniu 21.07.2014 r. (tj. po osiągnięciu 60 lat i 5 miesięcy) I. C. złożyła do organu rentowego wniosek o przyznanie emerytury nauczycielskiej lub z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych według wysokości świadczenia najkorzystniejszego. Do wniosku zostało dołączone świadectwo pracy stwierdzające, że I. C. była zatrudniona w Zespole Szkół Technicznych w K. w okresie od 1.09.1976 r. do 19.07.2014 r. w pełnym wymiarze czasu pracy i w okresie zatrudnienia od 1.09.1976 r. do 19.07.2014 r. podlegała ustawie z dnia 26.01.1982 r. Karta Nauczyciela, zajmując stanowiska od dnia 1.09.1976 r. do 31.08.1991 r. – nauczyciela, od dnia 1.09.1991 r. do dnia 19.07.2014 r. – wicedyrektora.

Zaskarżoną decyzją z dnia 13.08.2014 r. (znak : ...) organ rentowy odmówił I. C. przyznania prawa do emerytury nauczycielskiej wskazując, że wniosek o jej przyznanie został zgłoszony w dniu osiągnięcia przez nią podwyższonego wieku emerytalnego – 60 lat i 5 miesięcy w dniu (...)

Decyzją z dnia 18.08.2014 r. (znak : ...) organ rentowy dokonał ustalenia I. C. wysokości emerytury i podjął jej wypłatę od dnia 1.07.2014 r. tj. od miesiąca w którym został zgłoszony wniosek.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS, częściowo na podstawie zeznań odwołującej I. C. oraz na podstawie zeznań świadków H. O. oraz A. M..

Wartość dowodowa dokumentów nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony. Zeznania I. C. Sąd uznał w przeważającej części za wiarygodne, albowiem znalazły one odzwierciedlenie w zeznaniach pozostałych osób oraz dokumentach znajdujących się w aktach ZUS, sąd jednakże nie uznał za przekonujące tej części zeznań, w której odwołująca podnosiła, że wniosek z dnia 21.07.2014 r. został złożony jedynie na żądanie ze strony pracownika ZUS oraz

że wniosek o przyznanie emerytury nauczycielskiej został złożony już w dniu 16.04.2014 r. Twierdzenia odwołującej w tej mierze pozostają bowiem w sprzeczności z treścią pisma organu rentowego z dnia 9.06.2014 r. w którym odwołująca została poinformowana, że koniecznym jest przedłożenie dodatkowego wniosku wraz

z dołączeniem dokumentu świadectwa pracy. Korespondują z tym zeznania A. M., która opisała obowiązującą procedurę związaną z ubieganiem się

o emeryturę wskazując, że rozwiązanie stosunku pracy powinno nastąpić przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego. Dotyczy to także konieczności złożenia wniosku przed tą datą. Z zeznań H. O. również wynika że otrzymywała ona informację, że doręczenie świadectwa pracy nie jest równoznaczne ze złożeniem wniosku. Ponadto Sąd nie uznał za trafne zeznań odwołującej, aby procedura wypłaty emerytury zainicjowana wnioskiem z dnia (...). stanowiła niejako kontynuację wcześniejszego wniosku z dnia 16.04.2014 r. Należy bowiem zauważyć, że wniosek z dnia 16.04.2014 r. został przez organ rentowy rozpoznany czego efektem była decyzja organu rentowego z dnia 6.05.2014 r. od której I. C. nie złożyła odwołania wobec czego jest ona decyzją prawomocną.

Zeznania świadków H. O. oraz A. M. Sąd uznał za wiarygodne, szczerze i przekonujące, albowiem miały one odzwierciedlenie w dokumentach znajdujących się w aktach ZUS.

Istota sporu w niniejszej sprawie dotyczyła prawa I. C. do emerytury opartej o przepisach ustawy z dnia 26.01.1982 r. Karta Nauczyciela (t.j.Dz.U.2014.191).

Zgodnie z art. 46 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j.Dz.U.2013.1440) prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 29, 32, 33 i 39 przysługuje również ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

1) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

2) warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 r.;

Zgodnie natomiast z art. 47 ustawy odrębne przepisy określają zasady przechodzenia na emeryturę, bez względu na wiek, nauczycieli urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r.

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26.01.1982 r. - Karta Nauczyciela nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, zaś nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich - dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, mogą - po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy - przejść na emeryturę.

Powyższe uregulowanie jest jedną z form umożliwiających przechodzenie przez nauczycieli na wcześniejszą emeryturę. Drugą stanowią przepisy ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, które dają możliwość uzyskania przez nauczyciela emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. W sytuacji odwołującej spór dotyczył

pierwszej z form przejścia na wcześniejszą emeryturę, albowiem organ rentowy decyzją z dnia 6.05.2014 r. (znak : ENMS/25/054050806) przyznał odwołującej emeryturę z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W przedmiotowej sprawie wniosek o przyznanie emerytury nauczycielskiej został złożony do organu rentowego już w dniu 14.06.2014 r. I. C. otrzymała wówczas decyzję negatywną, bowiem nie spełniła warunku koniecznego do przyznania świadczenia emerytury, jakim było rozwiązanie stosunku pracy. Odwołująca nie zaskarżyła powyższej decyzji, natomiast w dniu 21.07.2014 r. złożyła do organu rentowego wniosek o przyznanie i wypłatę emerytury przedkładając świadectwo pracy stwierdzające, że stosunek pracy został rozwiązany z dniem 19.07.2014 r. Istotnym jest jednak, że powyższy wniosek został złożony w dniu którym odwołująca ukończyła 60 lat i 5 miesięcy, a ta sytuacja oznaczała, że zgodnie z art. 24 ust. 1a pkt 6 ustawy emerytalnej, I. C. osiągnęła powszechny wiek emerytalny, powodujący, że nie może ona skorzystać z prawa do ubiegania się o wcześniejszą emeryturę. Aby uzyskać prawo do emerytury wcześniejszej, odwołująca powinna złożyć przedmiotowy wniosek przed ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego. Natomiast konsekwencją zgłoszenia wniosku o wcześniejszą emeryturę dopiero po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego była konieczność obliczenia świadczenia z zastosowaniem tzw. reguł mieszanych z art. 183 ustawy emerytalnej lub według nowych zasad na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej. Emerytura mieszana z art. 183 ustawy emerytalnej dotyczy osób, które osiągną wiek emerytalny w latach 2009-2013, a jej obliczenie następuje w części na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej, a w części na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej, o ile osoby te nie przystąpią do OFE. W taki właśnie sposób organ rentowy dokonał wyliczenia odwołującej świadczenia emerytalnego. Natomiast brak było podstaw aby wyliczyć odwołującej emeryturę jedynie na podstawie „starych zasad”, gdyż wniosek o emeryturę odwołująca złożyła już po osiągnięciu przez nią powszechnego wieku emerytalnego. W niniejszej sprawie zastosowanie znajdował przepis art. 112 zd. 2 k.c., w myśl którego przy obliczaniu wieku osoby fizycznej termin oznaczony w latach upływa z początkiem ostatniego dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu. Tym samym powszechny wiek emerytalny (w przypadku odwołującej wynoszący 60 lat i 5 miesięcy) I. C. osiągnęła w dniu (...)

tj. z początkiem dnia, który datą odpowiada początkowemu dniowi terminu 21.02.1954 r. Odwołująca nie zaprzeczała okoliczności, że z tym dniem złożyła przedmiotowy wniosek lecz akcentowała, iż jego złożenie nastąpiło na żądanie pracownika ZUS a ona sama uznawała, że tego dnia jedynie uzupełniła wcześniej złożony wniosek (z dnia 16.04.2014 r.) o dokument świadectwa pracy. Sąd uznał te twierdzenia, za nieprzekonujące, gdyż stosownie do treści art. 116 ust. 1 ustawy emerytalnej co do zasady postępowanie w sprawach świadczeń z ubezpieczenia społecznego wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego. Powyższy przepis wyraża obowiązującą w prawie ubezpieczeń społecznych zasadę wnioskowości postępowania w sprawach o świadczenia z ubezpieczenia społecznego. To wnioskodawca inicjuje postępowanie o przyznanie świadczenia emerytalnego, a organ rentowy może wyřęczyć go działając z urzędu tylko w ściśle określonych sytuacjach, przy czym w niniejszej sprawie nie zachodził przypadek stanowiący odstępstwo od tej zasady. W związku z prawomocną decyzją odmawiającą odwołującej przyznania prawa do emerytury nauczycielskiej z powodu nierozwiązania stosunku pracy, koniecznym było ponowne złożenie wniosku, o czym I. C. była informowana już w piśmie z dnia 9.06.2014 r. Reasumując należy wskazać, że wcześniejsza emerytura nauczycielska mogła zostać przyznana odwołującej, gdyby wniosek

o emeryturę został przez nią złożony najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień ukończenia powszechnego wieku emerytalnego. Zaskarżona decyzja organu rentowego była więc prawidłowa.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd , na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonej i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 i 108 kpc w związku z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.).

SSO A. Walczak - Sarnowska